

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Dijous 1 de Juny de 1899

Núm. 3.900

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1
En provincias trimestre. 3-50
Extranjer y Ultramar. 5-00
Anuncis, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

La que paga més contribució de la provincia.

Oberta tota la nit

és lo millor remey pera combatre per crònica y rebelde que sia tota classe de . . . . .

TOS

Esparrachs d' Argenteuil

Se'n venen diariament a la botiga d' EN GAMBÚS, carrer de Vilá (Bou, núm. 12).

INSTITUT VACUNÓGENO SUÍS LAUSSANNE

Dipòsit exclusiu a Reus

D. ANTON SERRA (farmacèutich)

Arrabal Santa Anna, 80.

LINPA

	Ptas.
Tubo pera 2 ó 3 vacunas.	1'00
Tubo pera 8 á 10 vacunas.	1'50
Tubo pera 20 á 25 vacunas.	3'00
Estoig ab 5 tubos pera 2 ó 3 vacunas.	4'00

PULPA

	Ptas.
Placas pera 3 á 4 vacunas.	1'50
Placas pera 6 á 8 vacunas.	3'00
Frascos pera 25 vacunas.	8'00
Frascos pera 50 vacunas.	15'00

Secció doctrinal

Corpus de Sanch

Tots los pobles tenen en sa historia saghantas planas que recordan aquells moments en que, escarnida sa dignitat per un opressor, donan lliure expansió a la venjansa contra 'ls que, abusant de la forsa, han pretingut trepitjar una llibertat conquerida a costa de tota mena de penalitats y sacrificis.

Catalunya, desde que en mal hora los compromissaris de Casp cenyren la corona de la confederació catalana-aragonesa sobre la testa d' un intrús de rassa castellana, va entrar en la lluyta per sa llibertat, lluyta més ferma y més empenyada com més anava pujant l' ambició dels reys y s' imposaven en sa conciencia l' esperit centralisador y absolutista, lluyta que s' feu més feréstega quan Catalunya fou confederada ab Espanya y que tingué son moment més terrible en lo memorable dia 11 de Setembre de 1714.

Era en temps de Felip IV d' Espanya.

Las tropas francesas havían entrat a Catalunya; y la nostra terra, ab tot y tractarse d' una lluyta en la que sols s' hi veyá complicada per sa confederació ab Espanya, feu sacrificis incalculables. Catalunya sola va armar, sostenir y municionar un exèrcit de 30.000 homes.

Aquest sacrifici tant important, y altres que no es necessari notar, foren recompensats per Espanya ab lo més gran escarni de las llibertats y de las constitucions de Catalunya.

No sols sense cap dret volgueren posarse contribucions extraordinarias, sino que tota la nostra terra s' vegé plena de soldats espanyols, que plens de fam y d' odi als catalans, s' allotjavan, contra tota llei, en las casas particulars; y ab los seus assassinats, en las casas particulars; y ab los seus assassinats, en las casas particulars; y ab los seus assassinats, en las casas particulars.

Un moviment tant unánim com espontani va sorprendre a las tropas castellanas: Catalunya en pes se va aixecar contra 'ls forasters que la robavan y la befavan; los soldats espanyols foren perseguits com a ferassins y 'ls seus batallons destrossats pels nostres somatents.

Barcelona mateixa, lo dia 22 de Maig de 1640, vegé entrar un estel de 1.200 catalans que va donar

llibertat als ilustres Tamarit, Vergós, Serra y altres decidits patricis, que havían sigut emprisonats pel crim de ser entusiastas defensors de la llibertat de Catalunya.

Aixó no obstant, no era més que l' comensament de la lluyta. Los catalans veyan la llibertat, en perill, no sols per la invasió castellana, sino també per la traició dels catalans renegats que servían d' instrument a la dominació absolutista... y l' hora de la venjansa s' acostava.

Era l' dia 7 de Juny de 1640, diada de Corpus.

3.000 segadors entraren a Barcelona, disposats a venjar terriblement tants ultratjes que de tants anys se feyan sufrir a la terra catalana. Una lleugera disputa entre un agutzil y un segador fou la senyal del combat. Lo corn de guerra y 'ls crits de ¡A las armas! van ressonar ab entusiasme pels carrers de Barcelona, y l' poble barceoní y 'ls segadors catalans se van tirar ab coratge a la lluyta contra 'ls enemics de la terra. Los crits de ¡Visca la llibertat! ¡Visca Catalunya! eran ofegats per las exclamacions dels castellans y acastellansats que eran victimas de la venjansa catalana. Las falses dels segadors havían aquell dia cambiat d' objecte; no feyan caure las espigas que asseguraven lo pa dels catalans, segavan los caps dels enemics, assegurant la llibertat de Catalunya. No segavan aquellas falses sense cap mena de conciencia, los castellans y 'ls renegats que, eran instruments del despotisme eran buscats ab preferencia pels venjadors de la Patria. Molts ministres y jutjes reals pagaren ab sa vida son servilisme monárquich, en aquells moments d' exaltació y de venjansa.

Los diputats y consellers volgueren calmar al poble, fentli entendre que no eran aquell s' lo moment ni la forma de defensar la llibertat catalana: lo poble s' va acelarar y 'ls va respectar, va passejar triomfalment al diputat Tamarit y als individus del Consell de Cent Vergós y Serra, pero la falsa noticia de que 'ls castellans havían mort al conseller Massana va exasperar de nou al poble, la lluyta s' fa més terrible, los convents de frares y de monjas son assaltats, y 'ls castellans allí arrasats son victimas de la indignació del poble. Lo virey de Catalunya, comte de Santa Coloma, lo catalá renegat que servia d' instrument al odiós comte-duc d' Olivares, fugí de las Dressanas y mor de por y angunia a las hortas de Sant Bertrán.

Aquest fou lo famós Corpus de sanch; aquest fou aque l' dia terrible que may hem d' oblidar los bons catalans, y que aviat fou imitat per Lleyda, Balaguer, Vich, Girona, Tortosa y altres poblacions, portant com a conseqüencia la guerra separatista de 1640, en la que Catalunya s' va proclamar República independent, que si no s' vegé arrejada per l' éxit, va poguer veure sas llibertats asseguradas després d' aquella guerra que l' exèrcit castellá recordará ab pena, al ferli venir a la memoria derrotat tant sangrenas com la que a la vessant de Montjuich, sufriren los 26.000 enemics que manava l' marquès de los Vélez.

LLUIS MARSANS.

Lo Capitá Mirambell

Epissodi de la Marina Catalana

Se trobava, en 1834, fondejada en lo port de Tarragona, la petita polacra goleta «Constancia» de la matrícula de Barcelona, manada per lo jove pilot Joan Mirambell, fill del Masnou. Posseidor de sólits estudis y ab l' atreviment que donan los anys juvenils, calculá Mirambell la gran riquesa que reportaria per Espanya lo poguer explotar los nous mercats de las repúblicas americanas, lo qual seria ademés lo renacimiento de la marina catalana allavors tan decayguda.

Madurat son projecte, un bon dia l' consultá ab lo consignatari que tenia a Tarragona, proposantli portar un carregament a Montevideo.

—Vosté es boig; exclamá sorprés lo consignatari; ¿no sab vosté que allí hi ha ordre de canonejar la bandera espanyola?

—Pero home de Déu, si nosaltres som catalans, y no puch creure que 'ls americans fassin foch a qui res te que veure ab sas rencillas ab los soldats del govern de Madrid.

—Miris, Mirambell, que aixó se fa molt d' atreviment, puig la bandera que vosté issa es la espanyola.

—Está vosté equivocat: la bandera mercant espanyola es la verdadera bandera catalana, puig se compon de las barras rojas sobre camp groch. Tal vegada a Madrid nos la donaren sense parar compte en son verdader significat. La bandera castellana era avans morada; y la bandera de guerra espanyola es avuy la catalana de Ferrán d' Aragó ab lo lleó y la torre d' Isabel de Castella.

—Tot aixó serà molta veritat, capitá, pero aquesta argumentació no la podré vosté fer al entrar a Montevideo, puig avans ja haurá rebut una bela rasa, que on fondejará sa bandera catalana y las botas de vi.

—No hi ha més. Tinch presa ma determinació: carregaré de ví despatrant lo barco pera Rio Grande del Brasil, nació regonegada per Espanya. Ja m' arreglaré després.

—¿Cóm?

—¿Cóm? Entraré a Montevideo, com obligat per lo temps ó per alguna averia. Si m' reben be, allí m' quedo, y si no m' volen, m' entornaré. Jo vull fer lo que no son capassos de fer tots los diplomátichs de Madrid. Y aixis fou.

Sortí la «Constancia» del port de Tarragona ab un carregament de 116 botas de ví, barrils d' oli, sachos d' atmetlles y d' avellanas, fins a completar lo equivalent a unas 140 pipas catalanes. Ademés del capitá Joan Mirambell, s' hi embarcaren també com a pilots: Pau Parés, de Vilassar y Ferrán Torrá d' Arenys de Mar.

No atrevintse l' capitá Mirambell dirigirse directament a Montevideo, feu proa a Pernambuco; ahont entrá tan sols pera adquirir noticias. Per consell del cónsul espanyol D. Antoni de Arangé, sarrpá la «Constancia» a Montevideo.

tancia» ab bandera brasilenya, fent rumbo directe á Montevideo. Entrá en aquest port lo dia 10 de Janer de 1835.

Pot figurarse 'l lector cóm estaria 'l ánim d'aquells bons mariners al fondejar baix los canons de la ciutat. ¡Y quín no sería 'l seu temor al veure que la gent de la badia, práctica com tots los barquillers, al moment conegueren que la «Constancia» era un barco espanyol!

Pero, ja no hi havia remey. Los daus estavan tirats, y comprenenho aixís lo capitá Mirambell, prengué 'ls papers del barco y se'n aná á terra pera presentarse á las autoritats.

Se entrada á la Capitanía del Port fou pera imposar á qualsevol. Tothom lo mirava, tots lo senyalavan ab lo dit; tot era espectació.

Per fi lo Capitá del port, D. Antoni del Carvallo, que al mateix temps era jefe de Marina de la República, lo feu entrar en sa oficina.

—¿A veure capitá los seus despaigs?

—Aquí están, mon comandant.

—¿Qué es aixó? ¿Patent Real Espanyola?

—Sí, mon comandant.

—¿Qué dia, Ferrán VII, Rey d'Espanya y de las Indias?... ¡Gracias que ho sigui d'Espanya!

Y esquinant en cent trossos la patent real del barco, los tirá á la cara del pobre capitá Mirambell.

—Guardias... porteu á aqueix espanyol á la presó fins que 'l fusellin.

L'ordre fou complerta: cinch dies va estar lo mariner catalá á la presó esperant á cada moment que 'l fusellessin.

L'últim dia entrá en lo calaboso un oficial y li digué que 'l seguís á la Presidencia.

Per tot consol, l'oficial li exposá durant lo trajecte que era una llástima que hagués comés tan gran imprudencia; que tindria un funest resultat; que era molt trist morir tan jove, y otras cosas pel istil.

Per últim arriban al Fort del Govern y l'introduheixen á la sala del Consell ahont estavan reunits los ministres ab lo president general Rivera.

Aquí tenui al capitá Mirambell, esperant sentir sa sentència de mort.

—Capità, digué 'l general Rivera; segons la ley, vosté y la seva tripulació deuria quedar presoners de guerra. ¿Y no ho sabíá?

—Sí, senyor.

—Donchs ¿per qué ha vingut?

—Vinch ab una missió de pau, la mateixa sancho rre per nostras venas y no puch creure que vostés me fassin cap dany per vindre á establir los llassos del comer. ¿Es lo meu barco de guerra?

—Es verifat, exclamá 'l general Rivera; pági vosté á bordo, issi la bandera espanyola y diguí als seus paysans que desde avuy quedán olvidats tots los agravis passats.

Lo general Rivera cumplí la seva paraula. Al dia següent se publicá un bando donant llibertat als espanyols que encara estavan presos y concedintlosi tots los drets de ciutadania.

Además pogueren tornar á sas llars molts catalans rics que's trobavan amagats, com Buxareu y Roman essent un dia de gran alegría per tal motiu.

Tota la colonia espanyola doná un dinar al capitá Mirambell y als seus mariners, puig que á ellis se devia 'l generós bando del general Rivera que retornava la pau á duas nacions germanas.

No cal dir que 'l carregament de la «Constancia» se vengué ab un bon negoci, carregant després cuyros pera repressar á Espanya.

Lo President Rivera, quan lo capitá Mirambell aná á ferli la visita de despedida, li doná un certificat que substituía la Patent Real y en lo qual constava que tots los barcos espanyols podían entrar lliurement en tots los ports de la República.

Es imposible descriure ab quanta alegría é ilusió retornava á Espanya 'l intrépit mariner catalá, confiat en que se li agrahiria l'acte de valor que havia portat á cap.

¡Pobre Mirambell, quán enganyat estava!

Ni las gracias li donaren. De regrés aná á Cádiz, ahont vengué 'ls cuyros ab un bon benefici y després seguí en lastre pera Barcelona, ahont va rebre las més cordials enhorabenas de sos paysans.

Catalunya desde aquell dia establí un gran comer ab todas las repúblicas sud-americanas y cregué que no li faltaria may la protecció dels governs de Madrid pera tenir la primitiva d'aquest comer entre germans, convertint a Espanya y sas antigas fillas en una sola entitat comercial, per medi de bons tractats comercials.

¡Pobre Catalunya! s'enganyá també com lo capitá Mirambell.

J. R. G.

Contrassentits

Sobre la evacuació per Espanya de Puerto-Rico y Cuba, la premsa castellana feu coro á las manifestacions de la «Gaceta de Madrid», en que's declarava traydors á la pátria á tots los que, encare essent filla de las colonias, perduda la soberanía espanyola, en las Antillas, seguían en sos empleos y ocupacions reconeguent lo nou estat de cosas en las que foren nostras posesions. Prescindint de alguns dels que's sometieren al nou poder y no eran naturals de las Antillas portavan molts anys de permanencia en las islas, allí havían creat son modo de viure, una familia y afecions y sos emplees ne eran obtinguts directament

del govern central, no era problema fácil pera molts lo traslado á Espanya, abandonant tot y corrent los perills d'un incert porvenir, que res més trist ni més difícil á certa edat que tenir que tornar á comensar de nou.

Que obraren, en cert modo, prudentment los que així procediren, nos ho demostra lo que está succehint als que en aras d'un patriotisme potser exagerat, ho abandonaren tot. No'ns referim, esta clar, als que de tots modos per sas condicions especials d'empleo, son modo de viure y otras circunstancias, se veurían incontinenti obligats á la repatriació, que en aqueixos lo patriotisme de que alardejan es un patriotisme forós, y potser sían los que més alcansin, donchs en otras circunstancias s'haurían indubtablement quedat á las Antillas. Als que portats de son espanyolisme, repetim, ho abandonaren tot, nos referim. Aqueixos desgraciats, los que no tenían ni tenen altre modo de viure que 'l que deixaren per son amor á la patria, veuen ara ab dolor y amargura, que aqueixa mateixa premsa que tingué fortas censuras pera 'ls prudents, se girau contra 'ls que, repatriats, demanan ab justicis se 'ls atengui, que just es se recompensi son amor patri; donchs be, aqueixa premsa clama ara contra 'ls destins y empleos que's pretent donar als despossehits, donant així la rahó als que's quedaren á Cuba y Puerto Rico, perque pera aqueixa premsa que avuy defensa lo que ahir combatí, primer son los que aquí quedaren; los que no sufriren perills y disfrutaren una cómoda existencia. Aquets, que veuen ara hi ha quins justicierament los hi disputan puestos y preeminencias, se remouhen y protestan, y als infelissos repatriats no 'ls hi quedará altre recurs que sa miseria y malehir de la hora en que un patriotisme cego los hi ha fet olvidar com sol pagarse á Espanya á qui be la serveix.

Injust será lo que així succeheixi; pero á majors injusticias estém acostumats, y nostras guerras en las possessions ultramarinas son un exemple d'aixó. Per algo l'element peninsular no's mostrá en aquets últims temps tan espanyol com en la primera guerra de Cuba.

¡Vivan los generales con vergüenza!

Per telégrafo hem sabut que l'enterro de Castelar ha sigut acompanyat ab vivas y mueras abundants. La manifestación de duelo, sembla que va tenir desgraciadament mes de manifestación que de duelo.

Entre 'ls vivas n'hi ha un que ha cridat molt l'atenció: el de ¡Vivan los generales con vergüenza! ab que 'l poble de Madrid va aclamar als generals Primo de Rivera, Weyler, Blanco, López Domínguez y altres, perque van presentarse al enterro vestits de gran gala, ab tots sos plumeros y bandes, galóns y creus.

No es fácil saber lo que 'ls tals generals devian pensarne d'aquellas aclamacions d'un poble que fa quatre dias esclamava al Capitán Verdades perque 'ls posava com un drap brut. De segur que, interiorment devian dirse que alló es un poble de arruola, y que, si al veure 'ls tan macos, se li hagués acudit, també hauría sigut espés el tal poble de cantar el ¡Vivan los generales con vergüenza! ab la música d'alló de

—¿Dónde vas con mantón de Manila?

—¿Dónde vas con vestido chinés?

Pero cap dels nostres generals li hauría seguit la veta al poble madrileny, sempre voluble; y no hi ha perill, que de sos llavis hagués sortit la resposta:

«A lucirme y á ver la verbena

Y á meterme en la cama después».

Encara hi hauría hagut qui s'ho hagués pres, al peu de la lletra y ho hagués trobat ben dit y ben veritat.

Al poble de Madrid se 'l ha de pendre, com es, y es un poble molt ditxós y molt alegre. De segur que si al veure passar á algún dels nostres generals, tots cuberts de plomalls, daurats y calorainas, hagnés saltat algún chulo de alló de

«¡Y quien es ese chico tan guapo

Con quien luego la vais á correr?»

no hauría faltat desde l'altra banda del curs la chula correspondent que li respongués:

«Un sujeto que tiene vergüenza,

Pandonor y lo que hay que tener»

Al chulo y á la chula no se 'ls va acudir res d'aixó, afortunadament y tot va quedar reduhit á que 'l general López Domínguez, al veure's felicitat per haver comparegut el enterro ab todas sas galas, dignés ab noble orgull:

«He traído todo lo que tengo».

No va dir fatigament el general com heuria volgut la chula: «tengo lo que hay que tener, sino que, va respondre senzillament, ab noble sinceritat: «he traído todo lo que tengo.»

Tots los demás generals de gran gala del enterro d'en Castelar, de segur que haurían pogut dir lo mateix: si no he traído más, es porque no tengo más.

Y si no hi há mes, no hi há mes. Sobre lo que no hi há, no solzament el poble y en Castelar, sino fins al rey hi pert lo dret. No hi ha més.

Avuy á dos quarts de set de la tarde sortirà de la parroquia iglesia de Sant Pere la solemne professó del «Corpus» la qual recorrerà com de costum los següents carrers: Campanar, arrabal de Sant Pere, carrer Sant Pere Apóstol, Mercaderes, Presó, Santa Anna, arrabal del mateix nom, carrer de Monterols, plassa de la Constitució y carrer Mejor.

Se 'ns ha dit que la secció de Govern de nostre Municipi ha sigut reforçada ab los síndichs senyors Font de Rubinat y Casagualda y 'ls regidors senyors Vergés y Quer pera fer lo nou dictámen sobre la reforma de la Secretaria y que la presidirá lo M. Iltre. senyor Alcalde.

¿Qué será, que no será?

Personas arribadas de Sabadell nos han comunicat las desgracias ocorregudas en dita població ab motiu de la pedregada que hi hagué en lo terme de la mateixa durant un quart y mitg solzament en lo diumenge prop passat.

La referida pedregada fou tant intensa que cap dels nats recordá haverne vist una altra d'igual. Caygueren pedras, algunas d'ellas de la grandaria d'una nou, y la major part de las de ou de colom, enterament secs, aixó es sense estar barrejada ab aygua, causant inmensos perjudicis, no deixant cap vidre sencer en tota la localitat y fins amenassant la vida dels habitants d'aquella comarca que's hagueren de posar á cubert pera evitar desgracias. Fabricas de la mateixa localitat tingueren quatre ó cinch cents vidres trencats no deixant per lo tant cap claraboyra sencera y sembrant lo panich en tota la població, especialment als agricultors que ab las llagrimas als ulls lamentavan las pérdus ocasionadas tant de la cullita com de Sant Joan, destruint tots los sembrats que 'ls hagueren de segar pera donar al bestiar, com la cullita del ví que quedá destruhida enterament pera haver quedat destrossats tots los brots ab pampols y rahims, donant ab tal motiu per la pastura del bestiar tots los camps y vinyes.

Una persona curiosa, aprofitant las circunstancias sobrevingudas, indicava la idea de que si tota vegada que 'l gra del blat y ordi granat y sech ja que queda escampat per la terra, se llaurés y dispósés com una sembradura de la tardor, podria sahonar y donar una altra cullita en recompensa de la que en poch temps ha perdut lo terme de dita població de Sabadell, lo qual es bona práctica per haver succehit lo mateix anys ha, que's ensatjá lo indicat ab resultats satisfactoris.

Ab l'ópera «Gli Ugonotti» ahir á la nit se presentá devant de nostre públich la nova companyia lírica que dirigeix lo senyor Goula (fill).

Lo Teatro Fortuny se vegé favorecut ab bastanta concurrencia.

Com la funció comensá á una hora bastant avançada, no podém fer la revista dels «Ugonots».

No obstant adelantem ab gust que 'l tenor senyor Morini, cantá ab molt de gust l'aria del primer acte y que li valgué una bona cullita d'aplaudiments. També 'l senyor Mestres, barítono, fou objecte d'una ovació en l'aria del primer acte; y 'l baix senyor Leoní fou igualment aplaudit en la seva aria del mateix acte la que cantá ab molta voluntat y sentimiento.

L'orquestra desluchía un xich lo treball dels artistes cantants: més ja compremem que obras com va de la que's tracta no's poden posar en escena ab una solada tarde d'assaig.

Ab motiu de no efectuarse en lo dia d'avuy lo tram ro de colomen las platjas de Salou, la Companyia Reusense de Tranvías suprimirá lo tren de las 3'18 de Reus y l' de las 6'19 de Salou.

Llegim en nostre estimat y valent company de caussa «La Nació Catalana», lo següent: «Reunida la Redacción d'aquest quinzenera acordáu obrir un públich concurs pera obtenir una lletra d'esperit ardorós y patriótic que substituheixi á la actual de la cansó popular «Los Segadores».

Las condiciones del certámen y 'l nom dels que formarán lo jurat los publicarem en lo número vinent.

Ab motiu de la festivitat del dia, aquesta nit se celebrarán balls ab música en las societats «La Palma» y «El Alba» los quals prometen ésser molt lluhits.

Com de costum ahir no va poguer celebrar sessió correspondent á la present semana nostre Exm. Ayuntamiento.

En lo tren correu de Madrid ahir passá per aquesta ciutat en direcció á la Cort, l'Exm. Sr. D. Víctor Balaguer.

Aquesta nit en lo Gran Café d'Espanya tindrà lloch un concèrt, lo qual será amenisat per una banda, tocantse escullidas pessas, servintse al mateix temps en dit establiment gelsas de varias classes.

Havent acordat l'Exm. Ayuntamiento en la última sessió, assistir en Corporació á la professó del «Corpus» que tindrà lloch avuy el cap-al-tar, ahir se repartiren per ordre del senyor Alcalde, las invitacions á molts personalitats preguntantlosi la seva assistència pera donar més lluhiment al acte.

A las tres de la tarde d'ahir sortiren per aquets carrers los gegants, acompanyats de las corresponsales d'ulls i timbals. Com de costum també, la quitxalla que 'ls voltava era numerosissima. Després d'anar a ballar davant las casas dels senyors regidors y demés autoritats, foren portats a Casa la Ciutat, ahont també los visitaren gran nombre de noyes y un que altre que ja no era noy.

La Empresa del Teatro Fortuny desitjosa d'ofrir al públich las mejors facilitats pera la asistencia a la funció d'aquesta nit, ha disposat que comenci la representació a dos quarts de deu de la mateixa, fixant, a la vegada, en dos rals, l'entrada al paradís.

En la acreditada peluqueria de nostre amic particular D. Jaume Olivé ahir tinguerem ocasió d'examinar un tant d'urios com útil aparat aplicat al arí a que 's dedica 'l Sr. Olivé.

Se tracta d'una maquina pera desinfectar las navajas, estisoras, maquinas, brotxas, respalls, etc., etc.

Ab la aplicació de la maquina aquesta se conseguix que tots aquests útils quedin molt nets y s'evita lo que 's puja encomanar cap de las malalties de la pell.

Felicitem al Sr. Olivé per la millora introduhida en son establiment, la qual de ben segur li agrahirán tots los seus numerosos clients, puig que es una millora que pot beneficiar a tots ells.

Hem rebut una atenta invitació pera assistir el pabelló artístich instalat a la plassa dels Cuartels ahont hi tindrán lloch exhibicions de fotografias animadas per medi del Cinematógrafo.

Procurarem correspondre a la atenció que ab nos altres ha tingut son propietari y enterar a nostres lectors de las impresions que 'lhi rebém.

Avuy en l'expres de Madrid te d'arribar a aquesta ciutat lo non Gobernador de la provincia don Manuel Luengo de pás cap a Tarragona.

Una pedra menuda de «La Roqueta», de Palma: «Ara, amb sa venguda de s'Orteó Catalá, mos trobam que per molta gent aquella societat coral ha passat per Mallorca com qualsevol altra cosa de ses que s'usen. Y sino que llegesquen els nostres lectors un article publicat per «El Dia» («Patria, Fé y Amor») del qual val més no parlar-ne... Y llavé es comentari de «La Unión Republicana», que portant d'es cant de «Els Segadors» mos diu que «en el se perciben los acentos del labriego catalán y se aspira el suave perfume de las doradas mieses...»

Per lo vist los mestres d'istoria de s'auto d'aquest fragment escrit «corren parejes» amb sos de literatura. De res els ha servit «La Roqueta» publicás sa lletra de aquella severa cançó del «Corpus de sang».

Confonem sa diada funesta de sa mort d'es virrei Santa Coloma, amb alló de

«no te acerques tant, no seas atroz, etc.»

Si ta no fa com aquí. En moltes redaccions hi ha gent que no sabem ben bé si en vida, enloch d'anar a ca 'l sastre, haurían d'anar a ca 'l basté, ó si, morts, han d'anar als llims.

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d'aquesta ciutat per diferentas especies, puja a pes-4079'67.

Secció oficial

Registre civil del dia 30 de Maig de 1899. Naixements: Francisco Penas Miret, de Francisco y María. Matrimonis: Cap. Defuncions: Pilar Jové Tondo, 18 mesos, Carme baix, 14.

Secció religiosa

Sant d'avy.—Corpus Christi.—Sant Fortunat. CULTS RELIGIOSOS Parroquia de Sant Francesch Avuy a las vuyt del matí celebrará la Caritat Cristiana la Comunió general de Reglament en aquesta Iglesia parroquial. A dos quarts de cinch de la tarde se comensará la funció del Mes del Sagrat Cor de Jesús la qual en los dies de treball de tot lo mes de Juny se farà durant la missa de las sis del matí. Sant de demá.—Sant Marcelino.

Secció comercial

Bolsí de Reus CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27 Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d'ahir. Interior 62'45 Orensas 12'70 S. Juan 58'45 Norts 47'65 Fransas 67'25 Cubas del 86 58'25 Cubas del 90 90'62 Aduanas 85'25 Ob. 5 0/0 Almansa 43'62 Id. 3 0/0 Fransa

Table with exchange rates for Paris, London, and other locations. Includes 'Exterior', 'Paris', 'Londres', 'Giro', '30'90'.

J. Marsans Rof Representant: JOAQUIM SOCIATS CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Table with exchange rates for various goods and services. Includes 'Interior', 'Exterior', 'Amortizable', 'Cubas 1896', 'Cubas 1890', 'Exterior París', 'París', 'Londres', '30'90'.

Anuncis particulars

«EL BRONCISTA» Carrer Major, número 18.—REUS Taller especial pera la reforma dels aparatos gas y petroli a electricitat. Construccions de tota classe d'aparatos pera la electricitat, gas, petroli y espelmes. Incandescencia per lo gas y alcohol ab metxeros del sistema més adelantat. Lámparas a foco ab lo metxero «Universal». Restauració y reparació a preus limitats de tota classe d'aparatos, especialitat de la casa. Instalacions pera aygne y gas y tot lo concernent al ram de Lampisteria y Llauneria. Instalació de timbres eléctricos ab material as-segurat. REUS.—CARRER MAJOR, 18.—REUS

La Regional Telefónica

AVÍS Los senyors propietaris de fincas de recreo situa-das extr murs d'aquesta ciutat, que desitjin abonarse a aquesta Red Telefónica Urbana, se servirán donar avís en aquesta Central, Arrenal de Santa Agna núme-ro 38, según, ahont se 'ls hi facilitarán las condiciones d'abono. Reus 1 de Juny de 1899.—L' Administrador, An-selm Guasch.

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Gas Reusense

Alumbrat eléctrich

Establert ja 'l servey del alumbrat eléctrich, aquesta Societat suministrará lo fluit ahont vulga que 's demani, desde la posta a la sortida del Sol, baix los mateixos preus establerts, a saber:

Table with lighting rates: Una lámpara incandescent de 5 bugias, pessetas 1'25 al mes. de 10 > 1'75 al > de 16 > 2'50 al > de 25 > 3'75 al >

UN KILOWAT-HORA (que representa aproximadament lo consum d'una lámpara de 10 bujias durant trenta horas) pessetas 0'50. Així mateix continuará practicant gratuitamente las instalacions particulars. Reus 19 de Maig de 1899.—L' Administrador.

LIBRERIA

Cumplert assortit d'objectes d'escriptori. Id. id. de llibres de 1.ª ensenyansa. Id. id. de llibres ratllats. Id. id. de tota classe de paper. Plomas, quaderns, carnets, llapis etc. etc. TOT A PREUS VENTATJOSOS. No vos equivoquéu.—Singlers, 12.—Reus.

LA ELECTRA REUSENSE

Per rahons fàcils de comprendre, la societat «Gas Reusense» acaba de ficar preus inverossímils al fluit eléctrich, que en plasso més ó menos llarch se proposa servir als seus futurs abonats. Aquest acord del Gas Reusense donarà com a immediat resultat la anulació del fluit gás en aquesta ciutat y sa substitució per lo fluit eléctrich. Comprehentho aixís nostra Societat, se proposa ampliar considerablement y degde ara la nova instalació que está portant a cap en aquestos moments a fi de servir en breu plasso las demandas que indub-tablement, ha de rebre del públich reusenche y a las que atendrá per torn riguros.

Apesar de que 'ls preus que 'l «Gas Reusense» ficsa a sa última tarifa son exageradament baixos, «La Electra» los accepta desde ara y en lo moment que 'l seu contrincant dongui un servey regular d'alumbrat eléctrich, nostra Societat establirà pera 'ls seus abo-nats los preus següents:

Table with lighting rates: Una lámpara incandescent de 5 bujias 1'25, de 10 1'75, de 16 2'50, de 25 3'75. Preu del kilowat, hora. 0'50

En quant a las instalacions se fan desde avuy en iguals condiciones que l'altra empresa. Ab lo favor que 'l públich nos dispensa res temém, se 'ns porta a la lluyta, a ella aném ab la tranquilítat del qui no la ha provocat devént solzament fer una manifestació: lo públich trobará sempre en la «Electra Reusense» la millor salvaguardia dels seus interessos. Reus 2 Maig de 1899.—Per la «Electra Reusense» Lo Director.

Diversions públicas

Teatro Fortuny GRAN COMPANYIA D'ÓPERA ITALIANA dirigida per lo mestre

D. JOANGOULA (fill) Funció pera avuy.—2.ª d'abono.—Primer acte de la ópera «Gli Ugonotti» y la ópera en dos actes titula-da «El pagliaccio». Entrada a localitat 3 rals.—Id. al Parais, 2. A dos quarts de deu.

Telégramas

Madrid 31. Un telégrama de Hong-Kong diu que durant la última setmana se registraren en dit punt 148 cassos de peste y 134 defuncions. Regna gran pánico entre 'ls habitants per l' au-ment creixent de la epidemia que pren caracters alar-mants. Segons cablegrama rebut ha sortit de Manila ab rumbo a Barcelona, lo trassatlántich León XIII. —La premsa lliberal de la nit, sense distinció de matisos polítichs, arremet contra las reformas que en los estudis de segona ensenyansa tracta d'introduhir lo reaccionari Marqués de Pidal, ministre de Foment. Im p. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona
 5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
 8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
 12:11 t. mercancías, segunda y tercera.
 1:57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona á Reus

5:25 m. (per Vilafranca).
 9:46 m. (per Vilanova).
 1:58 t. per id.
 7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes.)

De Reus á Mora

9:33 m. — 1:04 t. — 3:40 t. — 7:19 y 9:57 nit

De Mora á Reus

4:21 m. — 8:00 m. — 12:05 t. — 6:04 t. — 7:36 n.

De Reus á Tarragona

8:30 m. — 9:47 m. — 2 t. — 7:04 t.

De Tarragona á Reus

7:30 m. — 12:25 t. — 4:30 t. — 8:20 n.

De Reus á Lleyda

8:40 m. — 5:23 t.

De Lleyda á Reus

5:50 m. — 3:50 t.

De Reus á Vimbodí

1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus

9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona á Valencia

9:30 m. y 11:30 n.

De Valencia á Tarragona

11 m. y 6:30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS

Horas d' arribada y sortida dels correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8:30 m.
 De id. per Sant Vicens, 1:30 t.
 De Barcelona (per Tarragona) 3:30 m.
 De id. directe 10:45 m.
 De id. id. 1:30 t.
 De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7:30 t.
 De Madrid y Zaragoza 2:30 n.
 De Lleyda y Huesca 7:30 n.
 Dels pobles servits per peatons 9:00 m.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5:00 m. el de onca á Tarragona
 Pera id. á las 2:00 t.
 Pera id. y extranjer, per Tarragona, 7 tarde.
 Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
 Pera Tarragona, per Sant Vicens, á las 5 m.
 Pera Tarragona, Valencia, Murcia y Andalucía, 7 nit.

Pera Lleyda, Huesca, Mañresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8:00 m.
 Pera Madrid, Aragón, Teruel, provincias vascongadas Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1 t.
 Los pobles servits per peatons á las 11:30 m.

Nota.—Deu tenirse present que tots los barcos que portan tropas de refors á las Antillas y Filipinas, portan també correu.

HORAS DE DESPAIG

Certificats de deu á onze matí y de 5:30 á 6:30 tarde.
 Valors declarats y objectes assegurats de deu á onze matí y de 5:30 á 6 tarde.
 Apartats de 9:30 á 11:30 matí y de 3 á 3:30 tarde y de 7:30 á 8 nit.
 Lista de Correus de deu á 11:30 matí y de 3 á 3:30 t.
 Reclamacions de deu á diez matí.
 NOTA.—Entrega de valors las mateixas horas de despaig.

SERVEY DE BUSSONS

Los dels Estanchs se recullen á las 12 del matí 6 de la tarde y 9 de la nit, lo de la Administració 5 minuts avans de la sortida de las expedicions y de las Estacions á la arribada dels trens correus.

Los impresos, mostrars, periódichs, papers de negocios y medicaments deuen entregarse á má en la Administració

SERVEY DE LA CARTERIA

Los carters surten á distribuir la correspondencia á las 9 y 11:30 del matí—3 de la tarde y 8 de la nit.

Reus á primer d' Octubre de 1898.—L' Administrador, Luci Reso.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Surveys del mes de Juny de 1899

Línea directa para 1 Rio de la Plata

Sortirá de Barcelona lo dia 21 de Juny directament para Montevideo y Buenos-Aires lo magnífica y rapid vapor francés

ITALIE

LÍNEA PARA L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirán de Barcelona para Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Juny lo vapor Provence
 lo dia 27 de

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.ª, Plassa de Palacio.—Barcelona.

PAPERS PINTATS PERA HABITACIONS

Glassat para cristals

Varis fabricants, nacionals y extranjeros, han cregut convenient establir á Barcelona un diposit para que l públich puga adquirir dits generos el mateix preu de fabrica, estant encarregat d' aixó, l' antich almacenista Josep Ventura Millás en son gran despaig, situat en los carrers Petritxol, núm. 9, y Roca, núm. 22.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS SALES DE STASSFURT

COM ADO FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

Lo més económic, lo més efica, lo mes durader • baix garantía del Sindicat de ventes de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse para prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA

No vos equivocou.—Singles, 12.—Reus